

Kallstrålar

Christoffers bok

Lena Forsslund

ULTIMA ESPERANZA BOOKS

ISBN: 978-91-88263-32-2

© Lena Forsslund

Ingarö 2017

lena@forsslunds.se

Omslagsbild: Daniel Traore

Foto omslagets baksida: Roland Moberg

Utgiven av Ultima Esperanza Books
www.ultimaesperanzabooks.se

Personer och djur förekommande i boken

Sara Månsson – gift med
Malte Månsson – tidigare gift med Anne, från England
Christoffer – Saras och Maltes son
Louise – lillasyster till Christoffer
Jill och Harriet – tvillingdöttrar till Malte och Anne
Charlie och Tessie – familjen Månssons hundar
Sotnos – familjen Månssons katt
Silver Moon – Louises ponny

Nils Schmidt – Saras morfar
Liv Schmidt – Saras mamma
Kristina – Saras storasyster
Anton – Kristinas äldste son
Ytterligare tre barn
Frej och Bella – Kristinas ardennerhästar
Elin – Antons farmor

Scott Bristol – VD på IT-företaget High Five där Sara arbetar
Tomas Åkerhielm – familjen Månssons granne
Ayla – kvinna

Conrad Jahnzon – High Fives största kund
Magnus – IT-chef på Conrads företag
Britta Jansson – Conrads mamma
Kajsa – Brittias katt
Jonas – Brittias granne

Anders Österman – öbo
Turid – Anders Östermans katt

Marie och Björn – poliser, Stockholm
Sture Vikfors – polis, Västerbotten
Bengt – jägare, Västerbotten
Lotta – Louises väninna

Cicci – cirkusprinsessa
Veronique – spåmadame

Mars 2001

Sara håller den senaste mobilmodellen från Nokia med högerhanden, och styr bilen genom den snäva kurvan vid Danviks-klippan med vänsterhanden.

”Sara! *What the hell. You fucked it up.* Fan, det kan inte vara sant, helvete. Jag som litade på dig, hör du det! Litade på dig. *Trusted you blindly.*”

Aldrig hade hon hört Scotts röst låta så här, han ömsom väste, ömsom spottade fram orden på båda sina modersmål. Hon höll mobilen en bra bit från örat, liksom för att dämpa, skapa avstånd. Till den blixtrande ilskan som sprutade ur luren.

”Sara! Du vet att den här kunden står för mer än hälften av vår omsättning, eller hur? Eller hur!”

Scott bara mal på, utan att ge henne en enda liten mikropaus av andrum där hon skulle kunna försvara sig. Vilket inte spelar så stor roll, för hon har inget att komma med. Inget som skulle kunna betecknas som godtagbar förklaring.

”Fattar inte du att hela din djävla exklusiva garderob, din läckra lilla bil, dina resor, allt, ja allt, beror på att vi lyckas.”

Han gör en liten paus, Sara drar in andan för att säga något, men hinner inte.

”Fel! Beror på att DU lyckas. Ro dina projekt i hamn alltså, hålla kundjävlarna nöjda, behöver jag förklara mig tydligare?”

Nej, Scott behövde inte förklara sig tydligare, hon förstod precis vad han sa. Och vad konsekvenserna skulle bli.

”Och så bränner du vårt största konto, som om ingenting av det där hade nån som helst betydelse. Hur i hela helvete är du funtad egentligen? Hur kunde du låta det gå så här långt? Utan att säga något?”

Sara öppnar munnen, ingen idé, Scott eldar på igen, och igen, och igen.

”Nu djävlar får du reda upp den här härvan. Det kommer kosta, det kan jag lova dig. Och bonusen, den kan du se dig om i himlen efter, eller i helvetet, för det är där du hör hemma. Fattar du hur det känns för mig? *But you don't care, anyhow.* Jag fick sitta där som en djävla nolla och försöka bortförklara dina, dina... förbannade idiotmisstag inför styrelsen. Vad tror du gubbarna från Pro Invest tycker om mig? *You really wanna know? They think I'm a fucking idiot,* och det är ditt fel Sara, uteslutande ditt fel.”

Och så vidare i all oändlighet. Sara lägger bilen i ytterfilen och trampar gasen i botten så att de breda däcken lättar lite från vägen.

Lätta lite, det är precis vad hon skulle vilja göra just nu. Sara låter själen försvinna ut från bilen, den svävar ovanför och tittar ner på kvinnan som kör alldeles för fort på motorvägen, i en alldeles för dyr bil som tillhör ett framgångsrikt IT-företag hon med största sannolikhet skulle behöva lämna. Hon flyter där ovanför, tittar ner, lyssnar på utskällningen. Att lämna kroppen hade hon lärt sig som barn. Första gången det hände var hon åtta år. Hon och mamma var i Afrika, i en by där mamma arbetade ibland.

Sara hade lyckats radera detaljerna ur minnet.

BMW:n tar ett skutt över farthindret som vägföreningen satte upp för någon månad sedan när de inte stod ut längre med klagomålen från Saras grannar. Hon bromsar in på gårdsplanen och lyckas få en syl i vädret till Scott, i ett ögonblicks tystnad där han förmodligen hämtade andan.

”Scott, jag är hemma nu, måste förbereda festen, gå ut med två hundar, städa ett hus, snyta några ungar, skotta gårdsplanen och gå och hänga mig. Är det okej om jag lägger på?”

Hon tittar på mobilen, trycker tummen mot avstängningsknappen tills displayen blir svart. Sara vill inte bli nådd.

I huset är det tomt så när som på hundarna som hon släpper ut, och katten, som inte ser ut att vilja bli utsläppt, så han får ligga kvar i sin favoritfätölj.

I köket har någon ätit mellanmål, hon kan exakt säga vad det innehöll.

Mjölk, förpackningen står på köksbordet. O'boy, en mörkbrun chokladfläck håller på att permanent äta sig in i det ljusa trägolvet

porösa struktur. Banan, hon känner lukten från det bruna skalet som ligger på den nyoljade teakbänken. Här finns också tydliga spår av macka, brödet ligger framme och innehållet i Bregottasken har förvandlats till en gul sörja, den kilformade ostbiten har antagit samma konsistens som plastburken den borde legat i. Tidpunkt för sagda mellanmål? Hon känner på brödet, skorpan är torr men inte stenhård, cirka två timmar sedan.

Så gör Sara tvärt emot vad hon brukar, hon sätter sig ner.

Hon sätter sig ner på en av köksstolarna i massiv björk, och tittar ut genom fönstret. Där ute håller solen på att gå ner, skuggorna från tallarna på grannens tomt faller långa och spensliga över den snötäckta gräsmattan. Ljuset har en nyans av blått i sig, himlen en nyans av rosa med inslag av orange. Marskvällens färgskala speglar sig i den frusna fjärden som sträcker ut sig bortanför tallarna, så långt hon kan se. Hon gör ett försök att resa sig från stolen, men kroppen vill inte, så hon blir kvar, blickar ut över köket och suckar. Vrider huvudet mot soffgruppen vid teven, söker efter en plats där lite mer ordning råder.

Färgerna på väggen och bröstpanelen är finstämda, noga utvalda nyanser i grönt och äggskalsvitt. Svindyr linoljefärg som målats på i sju lager. De pösiga kuddarna i den storblommiga engelska soffan ropar inbjudande. Ovanpå den kinesiska mattan står det handgjorda soffbordet i glas och natursten, dolt under drivor av tidningar, halvt uppåtna smörgåsar, tekoppar och godispapper.

Vilket vackert hem det här skulle kunna vara, Sara suckar igen, reser sig och går fram till diskmaskinen. Urplockad? Skulle inte tro det, när var det någon annan än hon som plockade ur diskmaskinen? När var det någon annan än hon som höll någon ordning i det här huset över huvud taget? Hon känner sig som en fånge, en livstidsfånge med arbete i ett stenbrott, lyfta sten i skottkärran, tömma kärnan, fylla den igen.

Hela tiden nya stenar, aldrig något slut.

Vreden kommer som en flodvåg, helt utan förvarning. Den börjar som en stickande känsla i tårna, fortsätter under fotsulorna och upp utefter båda vaderna, fortplantar sig genom underlivet, hugger tag i magen och rusar genom ryggraden, ansiktet hettar till innan en röd brandbomb exploderar uppe i hjärnan. Hon kan inte värja sig,

det svartnar för ögonen, synfältet krymper och släpper bara in en smal tunnel av ljus.

Sara försöker förmå sin hand att lägga en kniv på sin plats i besticklådan. Men handen vill inte lyda, vreden lever sitt eget liv.

”Nu djävlar, nu, nu, nu . . . HELVETETS ALLA DJÄVLAR KAN NI PLOCKA UR ER EGEN DISKMASKIN.”

Rösten går upp i falsett, skriket kommer från en gömd plats djupt inne i kroppen. Sotnos reser rygg och försvinner som en raket från sin fåtölj. Sara drar ut hela lådan, vänder den upp och ner. Ljudet av besticken som far ut över golvet sjunger genom kroppen som det ljuvligaste crescendo hon någonsin hört i en konserthall.

Ah, underbart!

Hon tar de blommiga Rörstrandstallrikarna från maskinen, kliver upp på en köksstol och vidare upp på bordet, håller traven högt över huvudet och släpper taget. Resultatet är öronbedövande, och ger flera djupa jack i trägolvetns sidenmatta yta. Ljudet fortplantar sig i kroppen, som ett brusande vattenfall. Sara står mitt i det dånande vattnet som kyler ner och rensar ur hennes kropp, och alla hennes sinnen. Hon skrattar högt, måste kasta något mer, något riktigt tungt.

Ljustunneln fastnar på en skulptur i bokhyllan, en torso av någon berömd konstnär. Sara använder båda händerna, den är underbart tung, hon vräker in den i teven. Det ryker och sprakar när torson krossar glaset. Men Sara behöver mer, det kokar i kroppen. Hon tar i och lyckas välta det tunga soffbordet, tar upp torson igen och kastar den mot glasskivan som går i tusen bitar, de engelska tekopparna från Villeroy & Boch likaså. Så slänger hon sig ner i soffan, hennes hjärta går på högvarv och det bultar i huvudet, andetagen blir snabbare och snabbare.

Måste få luft, komma ut, det går inte att andas här inne.

Fort, ner till undervåningen, hon siktar in sig mot ytterdörren. Men, det kommer sval luft från källardörren som står på glänt. Ljus sipprar ut från dörrspringan, hon tar tag i handtaget, tänker stänga dörren men benen börjar i stället gå nerför källartrappan. Det var länge sedan Sara var här nere, vilket märks. Dammet kittlar i näsan, hon nyser, och ryser till när hon ser de belamrade hyllorna där ingen någon enda gång verkar ha lagt tillbaka någonting på sin rätta plats.

Nej, vad gör hon här? Hon måste komma ut, fort. Det känns

som om hyllorna lutar sig inåt, och deras dammiga innehåll vill ramlas ner och kväva henne. En skärande smärta når Saras medvetande, den kommer från höger fotsula, hon vill helst inte titta. Smärtan ökar, hon lutar ryggen mot stenväggen och känner med handen under foten.

”Aj”, hon drar ut en spetsig glasbit, det snurrar till i huvudet, blundar för att slippa se blodet som säkert väljer ut ur såret. Hon tvingar sina skakiga fötter att gå uppför den branta trappan.

Inte titta ner mot foten, absolut inte titta på blodet.

Hon stannar, håller sig i väggen. Kämpar emot suget att kasta sig baklänges nerför den branta trappan.

”Såja Sara, ta dig samman.”

Hjärtat dunkar, att prata högt med sig själv brukar hjälpa henne att fokusera. Men inte denna gång, känslominnen förknippade med blod rusar igenom kroppen.

Sara försöker förmå sig att gå, antingen upp eller ner, men ingen kroppsdel vill lyda, speciellt inte fötterna. Hon blundar hårt, räknar tyst till tio.

”Kom igen nu Sara, skärp dig”!

Hon känner inte igen sin egen röst, den låter sprucken och falsk.

”Kom igen nu sa jag!”

Herregud hon håller på att förlora förståndet.

”Upp med ögonen, ta dig ut härifrån!”

Hon öppnar ett öga i taget, låter verkligheten långsamt ta plats. Hennes hjärna noterar något bekant, inkilat längst upp under taket. Hon kan ana den tjärade undersidan mellan de utböjda spetsarna, minnas doften. Där uppe ligger hennes gamla träskidor.

Sara andas ut.

Och där bredvid ligger bambustavarna. Hjärtat lugnar sig lite, minnena byts ut. Mot en skidfärd med morfar. De är i Jämtlandsfjällen, hon har just fyllt tio år och det är första gången han tar med henne på en långtur över flera dagar. Skaren bär och solen får snön att gnistra, de är på väg mot Sylarnas fjällstation, bara hon och han.

Skidorna ropar på henne, de vill komma ut. Hon sträcker sig upp mot hyllan, får tag i både skidor och stavar, nu gäller det att hitta vinterkläder. Sara sliter av sig kavajen, kjolen och den vita blusen, pärmknapparna lossnar och far ut över golvet. Halsband, arm-

band och örhängen kastar hon in i ett dammigt hörn under en hylla med gamla färgburkar som Malte envisades med att spara. I lådor märkta ”vinterkläder” finns det hon söker; långkalsonger, röda vindtygsbyxor, ylleundertröja och en sliten anorak med rävsvans runt luvan. Här finns också ett par oanvända tumhandskar som hon gav till Malte någon jul, på den tiden hon fortfarande trodde att han skulle vilja följa med henne ut på skidor eller skridskor. Sara blundar och kör fötterna i ett par raggsockor, vågar inte riskera att hamna i blodpsykos igen. Pjäxorna hittar hon ovanpå en låda med gamla Barbiedockor. Det svarta lädret kan anas under lager av grått damm, hon sticker ner handen och tar ut en spindel och en hoptovad klump spindelnät.

”Ursäkta Vimse, du får hitta en annan vinterbostad”, säger hon och släpper ner spindeln på golvet.

Så går Sara uppför trappan, släcker och stänger källardörren, och ger sig av från huset på Bergstigen.

Solen har inte hunnit gå ner, hon drar in den kyliga luften i ett långt andetag. Hundarna kommer springandes med viftande svansar.

”Nej Tessie, nej Charlie, tyvärr, ni får inte följa med den här gången, jag vill vara ensam.”

Och dessutom kan någon annan i den här familjen faktiskt gå ut med hundarna någon enda gång. Sara går ut genom grinden, lämnar två svarta hundar med slokande svansar, fortsätter över vägen och tar trappan ner till båtklubben. Hon är otålig, vill snabbt ge sig ut på den snötäckta fjärden. Skidorna är norska. Stabila och långa, med stälkanter för att duga till fjällfärd som morfar uttryckt det den där julen när hon fick dem i present, i ett annat liv, när tid fanns att åka skidor, och morfar fanns i livet.

Sara trär in handskarna i bambustavarnas ögglor. Hon tar sina första skidtag på mycket, mycket länge, hör morfars röst i huvudet.

”Böj på knäna Sara, trampa till ordentligt, skjut ifrån med högerskidan, samtidigt tag med vänster stav, luta fram överkroppen, vila i varje skidtag, använd höfterna.”

Hon kommer in i rytmen och diagonaltekniken, som han envist tränat henne till.

Sara drar in den kalla luften, tar i med kroppen, ökar takten och

andningen. Föret är perfekt, snön på Erstavikens is har packats ihop till ett bärigt lager skare och solen har mjukat upp ytan så att skidorna får fäste.

Ljusblå är färgen på snön, rosa är färgen på himlen. För varje skidtag och varje andetag känner Sara hur lite av livet återvänder.

Solen försvinner bakom skogen och det blå ljuset blir mer intensivt. Hon skidar som i trance. Inga orosmoln i huvudet, ingen stress inför morgondagens fyrtioårsfest på Grand Hôtel i Saltsjöbaden, inga tankar på Scotts utskällning, eller på konsekvenserna av den rad av dåliga beslut hon tagit det senaste året.

Hon har heller inga tankar på tiden, på hur länge hon kan åka för att hinna hem innan det blir helt mörkt.

Det blå ljuset har antagit en mörkare nyans. Som bäckmörker uppfattar kvinnan som tittar ut från sitt upplysta kök i ett av husen på Tyresölandet.

Men för Sara är inte världen svart, snön är ljusare än skogen, och skogen är mörkare än himlen. Hon håller sig nära land, medveten om att det längre ut kan finnas råkar och eventuellt en isränna. Hon vet att så länge det är snö på isen har den legat länge nog för att vara tjock och säker att åka på.

Sara lägger märke till en ovanlig och märklig känsla, det är som om hela kroppen skrattar, som om nytt liv porlar genom varje cell. Ju mer kroppen får ta i, ju längre skidtagen blir, desto mer vill den där känslan ta plats. Själva livet finns i andetagen, i rytmen, i armarna och i benens rörelser. Och i den kalla luften som svalkar hennes hettande kinder

April 1999

Mamma... Mamma! Mamma!!”
 ”Maaaamaaaaaa!!”

Louise hoppade upp och ner, hon skrek högt efter den enda människan i hela världen som hon just nu visste kunde lätta frustrationen och ilskan som bubblade och fräste i hennes tolvåriga kropp. Hon var röd i ansiktet, tårarna sprutade ur de stora mörkblå ögonen och landade på de fräkniga kinderna. Hela hon var i kaos. En järnklo grep tag inuti bröstet, den slet och rev, ilskan fortplantade sig ut genom kroppen. Hon drog in ett långt snörvlande andetag och tog i ända från de knubbiga tårna som hon borrar djupt ner i den täta, mjuka mattan som täckte golvet i hennes flickrum.

”Mamma, koooom!”

Ingen mamma kom, ingen mamma hördes ens. Den enda röst hon fick till svar kom från en helt annan person i en helt annan del av huset.

”Louise! Sluta skrik för helvete, du är väl ingen djävla barnunge längre!”

Louise korsade armarna framför magen, tog ett ordentligt tag i nedre kanten på sitt röda linne. Hon tog i och slet av sig plagget, formade linnet till en boll och kastade det med all kraft rakt in i den stora spegeln med silverram.

En duns, linnet övergick från att vara en boll till linne igen och gled mot spegelglaset ner på mattan där det hamnade i en hög tillsammans med de andra klädesplaggen hon satt på sig och sedan slitit av sig denna helvetesmorgon. I högen låg ett linne i silver med bar rygg från HM, en blå- och vitrandig skjorta från Benetton Kids, en svart tigt trikåtröja med V-ringning från Balettshopen och en turkos T-shirt med en apa på magen. Louise gav sig på klädhögen, hon hoppade upp och ner på den, som om högen bestod av ormar som måste dödas, för att hon inte själv skulle bli dödad.

”Jag hatar det här djävla fula linnet, jag hatar alla mina fula kläder.”

Hela kroppen skalv, hon kastade sig ner på sin vita himmelssäng med skira spetsdraperier i guld och vitt, gömde ansiktet djupt ner i kudden och grät hejdlöst.

”Maaamaaaaa, kan du komma hit!”

Sara tittade på klockan, bra tid på milen denna morgon, bara sista backen kvar. Hon kände sig lätt i kroppen, och pigg. Hon ökade takten och rusade uppför backen, de svarta hundarna sprang glatt i förväg, Sara jagade efter med ökad andhämtning och spänst i stegen. Mot duschen och den dagliga morgonfighten med resten av familjen. Att springa varje morgon var absolut nödvändigt, hon blev en bättre mamma då, mindre frustrerad. När hon passerade brevlådan för att ta grusgången mot entrén hörde hon Louise skrika. Ok, *here we go again*, in med dig nu morsan, styr upp världen innanför trävägarna.

Hon släppte in hundarna i tvättstugan, de var blöta och leriga och fick inte tillträde till resten av huset innan de sanerats. Sara klev ur sina New Balance, tog av de blöta strumporna och gick barfota ner till Louises rum. Hon hittade sin dotter liggandes i bara bh och trosor på sängen, hon hulkade och var alldeles röd i ansiktet.

Förbannade unge, kan hon inte ens ta ansvar för att klä på sig i tid?

”Hur är det fatt gumman?” sa Sara och satte sig ner på sängen.

”Sitt inte på min säng, du är ju alldeles svettig och lerig!” fräste Louise.

”Men ursäkta då, det var faktiskt du som ropade på mig, men jag kan gå igen.” Sara reste sig och gick mot dörren.

”Neej, gå inte! Du får vara här, men sitt inte på sängen.”

Louise satte sig upp och tittade stint på Sara med mörka ögon. Hon korsade armarna över bröstet och sa med beskäftig röst.

”Mamma, jag har inga kläder att ta på mig, alla är fula.”

Sara såg i den uppfordrande blicken att detta var hennes fel, helt mammas fel.

”Men Louise, vi var i stan och handlade så sent som igår. Du verkade jätteglad över alla dina nya kläder, vad är det som har hänt gumman?”

Hon ansträngde sig för att låta vänlig.

”Mamma, du fattar ju ingenting – kan du bara gå nu!”

Sara suckade och lämnade rummet. Hon kände vinddraget och hörde ett öronbedövande brak när Louise smällde igen dörren.

Tur att vi inte har glasdörrar i det här huset, tänkte hon och gick upp för att duscha.

I duschen tänkte Sara på detta lilla kraftpaket som hette Louise och som var hennes och Maltes andra gemensamma barn. Hon hade varit ilsken och bestämd sedan födseln, borde döpts till Lilla My i stället. Att så mycket kraft och beslutsamhet kunde finnas i en så liten människa, inte så liten nuförtiden, tolv och ett halvt år och på väg in i limbo mellan barndom och vuxenvärld. Hon böjde sig ner och rakade smalbenen, tänkte på en föreläsare hon hörde på Hem- och Skolaföreningen för något år sedan, den handlade om att vara tonårsförälder.

”Tänk så här”, hade föreläsaren sagt, ”att det hänger en skylt på era tonåringar där det står *Stängt för Ombyggnad*.”

Hon hade tyckt det var ett jättebra tips, stängt för ombyggnad var det både här och där hos familjen Månsson. Maltes tvillingdöttrar från förra äktenskapet till exempel, Harriet och Jill, de hade helt klart för sig att Sara inte var deras riktiga mamma, vilket de skickligt utnyttjade i alla upptänkliga situationer. Tvillingarna skulle ta studenten om ett par månader och sedan ge sig av till USA. På obestämd tid, Sara hoppades det skulle dröja länge innan de ville tillbaka hem igen.

Tvillingarnas mamma hette Anne, hon kom från en aristokratisk engelsk familj. Hon och Malte hade bott i en universitetsstad i Wales. Flickorna var bara ett år gamla när Anne råkade ut för en bilolycka, hon var död när ambulansen kom till platsen. Malte berättade på deras andra dejt, men inga detaljer, minnena var för svåra. Han hade flyttat tillbaka till Sverige och i början bosatt sig i Jönköping, nära sina föräldrar. Sen fick han en forskartjänst i Stockholm. Sara log lite när hon tänkte på hur de träffats, i Hagaparken en solig vårdag.

Sara hade varit ute på sin morgonrunda, Malte satt på en bänk, djupt försjunken i en bok. Det hade hon inte sett då, när hon sprang förbi, men blivit varse när plötsligt något tog emot, hennes fotleder drogs ihop och hon föll handlöst framlänges på grusgången. Sara minns de bjäbbiga hundskallen och den olycklige mannen som försökte

trassla ut hundkopplet som den lilla brunvita hunden lyckats sno flera varv runt hennes ben. Hon hade fallit i dubbel bemärkelse. Från sin position på marken såg hon den långbente hussen som reste sig så hastigt att han nästan svimmade, och fick sätta sig ner på marken bredvid henne, och hunden som inte kom någon vart längre efter-som kopplet var så intrasslat.

De hade suttit där ett bra tag och gapskrattat tillsammans.

Nu var det länge sedan sist, som de skrattade.

Sara steg ur duschen, tittade på klockan. Det skulle inte bli någon frukost idag heller, det fick bli en frukt på jobbet och en drickyoghurt i bilen. Hon torkade sig med en stor frottéhandduk med amerikanska flaggan på, kammade till det kortklippta blonda håret och satte i lite frisyrgelé för det rätta spretet à la Marie Fredriksson. Hon tackade sig själv för att hon valt en lättskött frisyr. Deras stora *walk in closet* var nästan helt fylld av Saras kläder. Maltes enda kostym, två manchesterkavajer och tre par byxor hängde undanträngda mot väggen. En enkel, rak klänning skulle passa bra till dagens möten. Hon valde en djupblå utan ärm från Prada och lät blicken svepa över raderna med skor som hängde på sina ställningar, sorterade efter färg och klackhöjd. Det fick bli ett par svarta med låg klack, neutrala strumpbyxor och så en kort kavaj. I översta lådan i den antika byrån i sovrummet låg flera smyckeskrin, med säker blick plockade hon upp ett pärlhalsband och matchande örhängen. Make up i bilen, det skulle säkert vara kö som vanligt in mot Danvikstull.

Redo för nästa fas, att skotta ihop den del av familjen som tänkte följa med henne mot stan för att slippa gå eller cykla till skolan. Hon stod i trappan till undervåningen och ropade så att alla som kände sig berörda skulle höra.

”Saras BMW-express riktning skolan avgår om exakt sju minuter, samtliga passagerare ombeds befinna sig ombord i god tid innan dörrarna stängs!”

”Mamma! Jag har ju sagt att du måste säga till tidigare! Jag har ju inte ens klätt på mig!”

”Sara, har du tagit min mattebok? Jag la den här i soffan i går och nu är den borta! Du är ju helt sjuk med ditt städande. Ingenting får man ha i fred!”

Christoffer kom gående från köket med halväten smörgås i ena handen och en kopp O'boy i den andra.

"Ditt pucko! Gå inte och ät, du kan spilla på mattan!" skrek Jill.

Christoffer vände sig för att sätta ner muggen på soffbordet, som vanligt distra och i sin egen värld såg han inte att halva koppen hamnade utanför glasskivan. Sara noterade i ögonvrån hur muggen med choklad åkte ner på den kinesiska handknutna mattan under soffbordet.

"Voff, voff."

Hundarna skällde från tvättstugan, visst ja, de var fortfarande instängda.

"Snälla Jill, kan du ta hand om Charlie och Tessie, de var helt leriga så jag stängde in dem i tvättstugan efter morgonrundan."

"Sara! Du kan inte bara göra så här mot mig", fräste Jill. "Jag har för fan varken tid eller lust att ta hand om hundar och utspilld choklad och allt annat som din djävla stökiga del av familjen ställer till med hela tiden. Jag ska också iväg!"

"Snälla Jill", Sara vädjade.

"No way – hej då!"

Jill lämnade köket med bestämda steg, passerade Sara utan att ge henne en blick och försvann in i den del av huset där hon och hennes tvillingsyster huserade.

Sara suckade, tittade på klockan och insåg att ingen utom hon tänkte bry sig om hundarna. Hon sprang till tvättstugan, öppnade dörren och noterade hjälplöst hur de två långbenta svartingarna rusade ut i full frihet och började jaga varandra runt soffbordet. Tessie hittade Christoffers halvätna smörgås och Charlie upptäckte att det smakade choklad om mattan, han slickade frenetiskt, svansen svepte över soffbordet så att två ljusstakar välte.

"Bye bye", skrek Sara i dörren.

En minut till avgång, inga barn syntes till.

Hon borde verkligen åka, det skulle ge dem en läxa. Men Sara lät sina ungar få tänja ut tiden lite till, även denna morgon.

Christoffer kom först ut till bilen, bara fem minuter efter angiven avgångstid. Han såg ut som Räddjuret i Muminrollens värld.

Skjortan var snedknäppt och hängde halvt utanför jeansen som hade fläckar på båda knäna, ena ärmen var instucken i den militärgröna parkasen han hittat bland Maltes gamla kläder på vinden. Udda stickade sockor på fötterna som nästan var nedkörda i kängorna gjorde att han hasade sig fram på grusgången. Två böcker under ena armen, några skrynkliga papper i den andra, ingen kam eller borste hade rört hans blonda hår på mycket länge, skolväskan hade han väl glömt någonstans. Det var bara kastrullen på huvudet som fattades.

Hon log mot Christoffer, men som vanligt besvarade han inte sin mammas leende.

”Lite sen, men det är okej, du har tur den här morgonen också och kommer att få följa med BMW-expressen. Har du sett din lillasyster? Vi måste verkligen åka nu.”

Christoffer satte sig i baksätet. Han vågade aldrig sitta fram, vilket lillasyster uppskattade mycket. Men var höll hon hus?

”Christoffer, jag måste springa och se vad Louise har för sig, hon är inte på sitt soligaste om man så säger. Sitt här så länge, jag är snart tillbaka.”

Sara gick på utsidan av huset, bort mot poolen, hon ställde sig utanför dörren som ledde till Louises rum. Tittade in på sin dotter som stod framför spegeln, iförd rosa jeans och en svart t-shirt med hoppande silverdelfiner på bröstet. Inte naken och skrikande på sängen, oerhörda framsteg. Sara hade varit med om detta förr, det var ett riktigt känsligt läge, man fick inte vara för påträngande, och absolut inte säga ”vad fin du är”. Då kunde Louise gå i baklås.

Men tiden gick, även om vissa snart trettonåriga tjejer inte tycktes acceptera detta faktum. Hon tittade på klockan och gjorde en snabb kalkyl i huvudet, mötet började nio, på Skeppsbron, Christoffer fick kliva av vid Louises skola, han kunde hinna i tid om han sprang, det borde gå om det inte var för svåra köer, hon fick ta bussfilen i så fall. Fem minuter max, sen måste hon iväg.

”Louise, vad bra att du är klar! Kom så springer vi ikapp till bilen, sisten dit får bjuda på glass!”

Sara såg Louise hoppa i sina vita Converse, ta skolväska och jacka från kroken och sedan sätta av i fullt sken mot bilen. Puh, än en gång räddad av lillasysters tävlingsinstinkt.

”Jag vann!”

Louise strålade av glädje när hennes kropp i full fart dundrade in

i bilens främre passagerardörr. Hon slet upp dörren och hoppade in.

”Mamma, du är så himla långsam!”

Sara låtsades vara andfädd när hon kom fram.

”Du är för snabb för mig Louise, nu får du tänka ut vilken glass du vill ha sen, ska jag hämta dig i stallet som vanligt?”

Motorn spann igång som en nöjd katt, Sara körde långsamt nerför Bergstigen, hon ville inte bli utskälld av grannarna en gång till.

Mars 2001

Flera timmar har gått, men för Sara finns ingen tid, bara andningen, rörelsen och den livgivande kylan som biter i kinderna. Det medvetna sinne som skulle tala om för henne att det är sent, att hon borde vända om, att det kan vara farligt ute på isen ensam mitt i natten, familjen är orolig får stå tillbaka för en urkraft långt inifrån hennes mittpunkt.

”Fortsätt Sara, fortsätt”, säger den till henne, så hon fortsätter.

Bort ifrån, men också på väg till.

Det är något som drar där ute, som ropar på henne.

Sara tänker på morfar, hon kan nästan ana honom framför sig, han skidar i jämn, trygg lunk. Den stora ryggsäcken, den röda luvan som guppade upp och ner. Hon följde i hans spår, fick anstränga sig för att inte hamna på efterkälken. De oändliga snövidderna bredde ut sig omkring dem. I allt det vita fanns bara morfar och Sara. Hon känner kylan i kinderna, nu liksom då. Minns känslan av att komma fram, kämpa sig uppför de långa backarna mot Sylarnas fjällstation. Hans uppmuntrande ord när skidorna inte ville greppa längre i snön, när hon släpade sig fram på stavarna och var så trött så tårarna rann utefter kinderna. Inte kunde hon ge upp, aldrig när han var med. Deras värld var en värld hon behärskade, där fanns inga elaka barn, hon var trygg i den världen där bara hon och morfar fanns.

Och nu var han död, nergrävd, borta.

Hon vägrar tro det. Han måste vara med henne, nu här ute på isen. Hon provar att prata högt med honom.

”Hej morfar, ser du mig? Jag är ute på skidor.”

Inuti huvudet hör hon hans röst.

”Men hej Sara, vad duktig du är, har du åkt ända från Bergstigen och hit ut?”

”Javisst, det går jättebra. Härligt före.”

”Det ser bra ut Sara, fin takt du har, bra schwung i steget.”

Vid Smådalarö går fullmånen upp över skogen. Månljuset är skarpt, skuggorna blir tydliga, det är ljust nästan som på dagen. Morfar är med, och fullmånen lyser upp vägen. Sara fortsätter ut på den lysande ljusblå fjärden. Klockan är elva på kvällen den nionde mars, andra året på det nya millenniet.

*

Fullmånen lyser även över polisstationen i Nacka Strand. Polisassistent Peder Nordlund har just gått på sitt kvällspass, hans första samtal är från en Malte Månsson.

”Tecken på inbrott?”

”Nej, huset var låst och hundarna utanför på tomten.”

”Var larmet på?”

”Nej, men vi använder sällan larmet, bara när vi är på semester.”

”Så du säger att det ser ut som om ett slagsmål ägt rum i huset?”

”Ja, eller någon typ av bärsärk. Det är glassplitter överallt. Teven och glasbordet är i tusen bitar. Trasiga tallrikar, glas och bestick över hela golvet. Och Sara är försvunnen. Vi tänkte att hon var ute med hundarna, men de är här. Och hennes bil står på gårdsplan, och vi har frågat grannarna men de har inte sett något.”

”Är någonting stulet?”

”Jag har inte tänkt på det, jag ringer till er för att jag är orolig, min fru är borta och huset ser ut som sjutton om du ursäktar svordomen.”

Jamen hon sitter väl hos någon väninna och skvallrar och dricker vin, tänker Peder.

”Har du ringt runt till hennes väninnor? De allra flesta försvinnanden klaras upp inom tolv timmar och har en alldeles naturlig förklaring.”

”Om du tänker fråga om vi grälat så är svaret nej, Sara ska fira sin fyrtioårsdag i morgon och vi har massor med förberedelser att göra. Min fru håller i allt med järnhand. Det är inte normalt att hon är borta.”

Som om vi på polisen inte hade nog att göra med det riktiga buset, en överklasstant som kommer hem några timmar senare än vanligt kan väl ändå inte föranleda en skriftlig anmälan. Peder beslutar sig för att avsluta samtalet.

”Vi gör så här Malte. Ring runt till hennes bekanta och hör efter om hon är hos någon av dom. Om Sara inte har kommit hem i morgon bitti så ringer du till oss igen. Okej?”

”Okej” säger Malte svagt. Han hör det klickande ljudet när Peder lägger på och står kvar med luren i handen, han ryser till, det kommer minnen, han har varit med om det här förut.

”Ungar! Nu hjälps vi åt att snygga upp här inne. Det finns säkert en naturlig förklaring. Mamma kanske förbereder sig inför morgondagen, och så vill hon inte bli störd. Den här röran kanske bara beror på ett hund- och kattslagsmål.”

Christoffer kommer släntrande från sitt rum, han tittar på förödel- sen och säger tyst. ”Kanske det var ett litet UFO som kom inflygande igenom fönstret. Ut klev en komprimerad livsform som när den kom i kontakt med syret i luften expanderade till en kamels storlek. Varelsen har klampat omkring här i vardagsrummet och försökt förstå vad all- ting ska användas till.”

Malte söker ögonkontakt med sin son, vill uppmuntra honom att berätta mer om den där rymdvarelsen. Men Christoffer har tystnat, och blicken är, som vanligt, någonstans bort i fjärran. En plats pappa inte har tillgång till.

Han ropar på Louise, utan resultat, också som vanligt. Malte orkar inte bråka med henne, hon ligger väl i sängen med popmusik i hör- lurarna. Christoffer och han själv gör sitt bästa för att få vardagsrum och kök i någorlunda ordning. Tvillingarna är ute på sitt, de skulle komma direkt till festen på Grand Hôtel.

Klockan i köket slår tolv och Sara är fortfarande inte hemma.

*

Isrännen går i nord sydlig riktning förbi Dalarö, över Jungfrufjärden och Nämndöfjärden, passerar Stavsnäs och fortsätter sedan mot Stock- holm via Kanholmsfjärden. Det var ett par dygn sedan något fartyg tog sig fram här. Is slits sönder av stålklädd fartygsbog, men nätterna har varit kalla, så nu har den återhämtat sig och fått ihop sina kristaller till ett någorlunda sammanhängande täcke igen.

Sara har stannat vid rännans kant, hon tittar på de små isflaken i olika storlekar som frusit samman. De oregelbundna bitarna av lite äldre, tjockare is hålls ihop av nyfrusen svartis som morfar kallade den. Hon försöker komma ihåg hur tjock isen behöver vara för att bära en människa, var det tre centimeter? Eller fem? När kan ett fartyg ha tagit sig fram här senast? Sara provar svartisen genom att hacka med staven, några flisor far ur men det kommer inte upp något vatten. Om hon tar sats kanske hon kan hinna över, skidorna

fördelar vikten. Hon blir besatt av tanken på att komma över detta hinder som ligger mellan henne och oändligheten, det är som om rännen ligger där och retas.

”Jag är inte rädd för dig gamla isränna, du ska inte hindra mig”, säger hon högt. ”Se upp, här kommer Sara Månsson.”

Hon tar sats, tar i med stavarna så det sjunger om isen, åker sitt allra fortaste mot rännen. Månen kastar sitt blåaktiga ljus över Sara, snön, isen och Stora Stångskär. Skidorna far fram över den hårda snön. Hon kommer ut på de första ojämna isflaken, de är väl ihopfrusna och håller för Saras femtiofem kilo. Ett dovt knakande får henne att stanna upp, ingenting farligt, bara isen som sätter sig. Mellan henne och det stabila istäcket på andra sidan rännen finns flera svarta partier, men skidorna är långa, de borde bära hela vägen, så hon fortsätter.

Sara sätter ner vänsterstaven med all sin kraft för att få ordentlig fart, men det finns inget motstånd, staven sjunker ner i vattnet, spetsen har träffat en del av rännen som inte hunnit frysa ihop. Benen orkar inte hålla emot, hon tappar balansen, kroppen faller tungt. Axeln slår hårt i ett flak som frusit fast i vertikal position, hon skriker till och tar i med höger hand för att komma upp. Den nylagda isen som binder ihop de tjockare flaken har fått sig en törn av Saras fallande kropp. Ett litet flak bryter sig loss, och ytterligare ett. Det kalla svarta vattnet ligger nu öppet, utan sitt skyddande täcke. Saras kropp dras nedåt, kylan är förlamande när vattnet letar sig igenom kläderna, in mot kroppen som känns tung som bly. Så nära kanten, så nära räddningen, hon kastar fram armarna, men kroppen glider längre ner i vattnet. Hon sparkar med fötterna, måste få loss skidorna, bindningarna sitter fast men rörelsen ger kroppen en liten knuff uppåt. Hon lyckas få upp armar och axlar på en del av rännen som ännu inte brutits upp.

Isdubbar, hon borde så klart tagit med sig isdubbarna. Sara tvingar sin hjärna att tänka, stavarna har stålspetsar, de kan hon använda för att dra sig upp. Måste få ur handskarna ur stavarnas öglor, men de blöta läderremmarna sitter hårt. Skidorna och det iskalla vattnet drar benen och hela kroppen nedåt mot djupet. Månen tittar oberört från sin upphöjda plats på himlen. Så enkelt det vore att bara släppa taget här och låta sig slukas av det stora, svarta, kalla.

Slippa allt, slippa kämpa längre. Slippa återvända. Slippa konfrontera, stå till svars.

Så hör hon morfars röst inuti huvudet. Samma ord som han sagt så många gånger till henne när hon varit nära att ge upp.

”Sara, du klarar det, kom igen min tös, kämpa på. Det är morfars flicka, bra, bra.”

Hon får ut ena handen ur handsken, greppar med stela fingrar längst ner på staven, drämmer den vassa spetsen i isen och lyckas dra sig fram några centimeter. Den andra handen åker också ur handsken, men både handske och stav försvinner ner i det mörka vattnet. Hennes enda livlina är den kvarvarande staven. Hon fokuserar all sin kraft på stålspetsen, lyckas flytta den ett stycke framåt, men kroppen glider neråt i det iskalla vattnet så fort hon lyfter den från isen.

”Såja Sara, inte ge upp.”

Centimeter för centimeter drar hon sig fram, tills överkroppen kommer upp på iskanten. Hon blir hängande med halva kroppen nere i vattnet och andra halvan liggandes på den fasta isen. Benen och fötterna har domnat.

”Kom igen Sara.”

Med en sista kraftansträngning lyckas hon häva sig upp och får till sist båda knäna ovanför iskanten.

Hon ligger på magen, andas tungt, försöker tänka, hjärnan vill inte, den vill bara vila. I sitt suddiga medvetande hör hon sin egen röst som säger,

”Sara, du måste ta av dig skidorna, annars blir du liggandes här.”

Men det är precis vad hon vill, ligga här på isen och låta sömnen komma, eller glida ner i det iskalla djupa igen.

Släppa taget.

*

Malte ligger klarvaken i sängen och tittar upp på takplankorna. Han känner sig alldeles kall inuti kroppen. Om jag inte rör mig så kommer de nog inte ikapp mig. Om jag ligger här alldeles stilla, stilla, stilla och låter bli att andas så försvinner de nog. Han håller andan, hör hjärtat bulsa i huvudet.

Så går det inte längre, han drar in ett djupt andetag. I utandningen som följer släpper Malte taget ett ögonblick och då tar de fast honom, minnena, känslorna han lyckats förtränga och stoppa undan. Dam-marna han byggt börjar rämna. Bilderna av Anne, hennes fräkniga söta